

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

485. Num Dominus seu locator, an verò colonus seu conductor prædii solvere debeat decimas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

10. Denique quo ad laicos, etiam supremos Principes ac Reges dubium non est, eos hoc debito personali obligatos esse solvere decimas, præscindendo pariter à privilegio, Barb. *cit.* §. 3. n. 2.

Quæstio 484. Quenam persone obligantur debito tantum reali ad solvendas decimas?

Respondeo: omnes omnino, cujuscunque ordinis, religionis, status & dignitatis fuerint, nisi vel præscriptione, consuetudine, vel Pontificiâ dispensatione seu privilegio eximantur. S. Thom. *cit.* a. 4. Abb. *in c. quanto de Judeis*, n. 4. Laym. n. 5. cum communi DD. *in c. de terris*, postquam enim dioceses in parochias divisæ, prædia intra quamlibet parochiam sita obligationem acquisiverunt inferendæ decimæ partis fructuum eorundem prædiorum Ecclesiæ, intra cujus fines prædia sita sunt, eamque obligationem secum ad quemcunque possessorem deferunt, quia res transit cum suo onere. Laym. *loc. cit.*

2. Sic itaque in specie tenentur hoc debito reali, primò Papa ipse, nimirum ratione bonorum patrimonialium, vel alio titulo non spiritali propriorum, quæ jam antea erant obnoxia decimis. Licet enim sit supremus decimarum & jurium illorum dispensator, non tamen est absolutus dominus; & hinc non potest de illis pro arbitrio suo disponere. Pirh. n. 39. citans Suar. c. 17. n. 10. cum communi.

3. Secundo episcopi & parochi (intellige juxta dicta ex bonis titulo seculari acquisitis; nam quæ episcopo vel parochi specialiter applicata sunt ad ejus sustentationem ratione ministerii & officii, quod fidelibus exhibent, decimis obnoxia non sunt) siquidem jus Ecclesiæ, quod habet in iis bonis sibi obnoxii in ratione decimabilium lædi non debet, eò quòd ad temporale dominium Episcopi vel parochi ea prædia deveniant, Pirh. n. 40. Fagund. *ad præc.* §. 1. c. 7, num. 8. Suar. c. 17. num. 16. Castrop. num. 6. juxta *c. si quis laicus vel Clericus*, 16. q. 1. ubi dicitur: *si quis laicus, vel Clericus, vel utriusque sexus persona proprietatis sue loca, vel res alibi dare delegaverit, decimativum proventum priori Ecclesiæ abstrahere, nullam habet potestatem; quod si facere tentaverit, talis traditio irrita prorsus dicitur &c.* Idem esse respectu bonorum sitorum in aliena parochia, donatorum episcopo vel parochi tanquam personæ privatæ titulo spiritali, dicit Castrop. p. 11. n. 6. ut ait, cum communi. Quin etiam ex fundis & prædiis jam antecederet obnoxii ratione decimarum parochiali Ecclesiæ v. g. S. Petri, in qua sita, dum ea dein non donantur parochi tanquam privatæ personæ, sed obvenerunt ipsi Ecclesiæ v. g. S. Joannis titulo foundationis, donationis, legati &c. ac ita fiunt quasi patrimonium illius Ecclesiæ, deberi adhuc à parochi hujus Ecclesiæ S. Joannis debito reali decimas Ecclesiæ S. Petri, docent cum communiore. Laym. *cit.* c. 3. n. 5. & apud illum & Castrop. Rebuff. q. 5. n. 20. Guttier. *qq. can.* l. 1. c. 21. n. 54. Covar. l. 1. c. 29. n. 8. Abb. *in c. 2. de decim.* Nihilominus contrarium, nempe ex prædiis donatis Ecclesiæ in sustentationem ministrorum illius non esse obligationem solvendi decimas alteri Ecclesiæ, in qua sita sunt, esse probabile & placere sibi, ait Castrop. *cit.* n. 6. *in fine.* citans pro hoc D. Tho. *cit.* a. 4. ad 1. Suar. *cit.* c. 17. nu. 29. & 31. Cajet. Soc. Aragon. Et licet centeat citatum supra canonem *si quis laicus* nec esse Pontificis alicujus

P. Leuren. Fori Benef. Pars 1.

aut Concilii generalis approbati; hanc tamen tanquam exceptionem ab ista regula generali locum habere, nisi fortè in casu, quo grave detrimentum per hoc sequeretur Ecclesiæ isti, in qua sita prædia; tunc autem debere episcopum impedire, ne decimæ tollerentur, ac ita sentire AA. à se citatos, favet quoque huic sententiæ Pirh. n. 43.

4. Tertio religiosi tam exempti quam non exempti ex terris & possessionibus suis acquisitis & acquirendis decimas illis Ecclesiis solvere debent, quibus eadem terræ & possessiones, priusquam ad illos pervenirent, fuerunt decimales, nisi super hoc speciali jure v. g. præscriptione vel privilegio sint muniti. Sic expressè *c. statuto, de decim.* in 6. Pirh. nu. 44. citans Suar. c. 17. n. 25. Lessi. c. 39. n. 23. &c.

5. Quarto Judæi (idem est de Paganis, Turcis &c. ut Azor. p. 1. l. 7. c. 24. q. 1. Barbof. *de off. paroch.* c. 28. §. 2. n. 2. 4. & alii apud illum) obligati sunt hoc debito reali, & cogi possunt ac debent ad solvendas decimas prædiales, (non quidem quatenus formaliter sunt decimæ, sed pro ut onus sunt annexum ipsi rei. Suar. c. 16. n. 6. apud Pirh. num. 37. contra Abb. *in c. de terris*, num. 5. & Oldr. *conf.* 91. apud Barb. *lo. cit.*) ministris Ecclesiæ ex iis fundis seu prædiis, quæ decimis fuerunt obnoxia, antequam ad eorum manus pervenirent. *c. de terris. h. t. c. quanto de usuris.* Barb. Pirh. *ll. cit.* cum communi. qui tamen n. 38. notat, non posse Judæos cogi præcisè ad solvendas has decimas, sed alternativè vel ad illas solvendas, vel ad prædia relinquenda, ut haberetur *cit. c. de terris*; cum gravatus onere reali possit se liberare à debito, relinquendo rem oneratam. Sed & absolute non tenentur Judæi alique infideles solvere has decimas ex fundis ac prædiis, quæ nunquam autè fuerunt possessa à Christianis, utpote in quibus nullum unquam jus quæsitum Ecclesiæ, argumento, *c. de terris. & c. quanto.* Pirh. n. 38. citans Suar. *ubi ante.* & Barbof. *in collectione ad c. de terris.* num. 2. Sed neque ad id tenentur jure divino naturali; nam licet omnes homines teneantur hoc jure Deum agnoscere & colere ut Deum; non tamen tenentur vi hujus juris ad hoc per oblationem decimarum. jus verò divinum, quo ad hoc obligantur Judæi, abolutum sit per legem Evangelicam. Pirh. *lo. cit.* Suar. c. 16. n. 11. Barbof. num. 4. Ac denique licet infideles injusto bello occupantes terras Christianorum, si ex ad Ecclesiam revertantur, de rigore juris obligantur satisfacere, etiam pro decimis præteritis, quas non solverunt, quia Ecclesia nunquam fuit privata jure acquisito ad illas; neque ab infidelibus præscribi contra hoc jus potuit: Ecclesia tamen id exigere non solet, cum onus sit intolerabile, & magnum fidei impedimentum; ad quod etiam moraliter infideles obligari non possunt, Pirh. *loc. cit.* ex Suar. n. 9.

Quæstio 485. Specialiter circa dominum seu locatorem prædii, & circa colonum seu conductorem, quis eorum solvere debeat decimas?

Respondeo: si dominus conduxit solam operam coloni pro sola pensione pecuniaria, ita ut fructus omnes pertineant ad dominum, hic integras decimas, & non deductâ prius pensione, quam dat colono, solvere tenetur. *c. non est. & c. cum non sit. de decim.* Si colonus ipse conduxit prædium pro pensione pecuniaria seu fructuaria pendenda domino, colonus debet integras decimas sol-

S 3

vere

vere ex omnibus fructibus, qui proveniunt, & non deducta prius pensione dicta. *c. cum non sit.* nec in hoc nimium gravatur colonus, cum propter hoc onus minorem pensionem proportionatam, nempe novem partibus fructuum, exigere debet; adeoque nec tunc tenetur dominus ad decimas solvendas ex dicta pensione accepta; quia illa jam virtualiter decimata est hoc ipso, quod minor fuerit imposita colonis pensio inruitu istius oneris decimarum. Si dominus partem fructuum, & colonus etiam partem recipit, uterque ex parte sua absque diminutione impensarum solvere tenetur decimas juxta *c. à nobis. & c. tua. h. t.* Ita ferè Pirh. *nam. 48.* citans Abb. *in c. tua. n. 14.* Azor. *loc. cit. c. 24. q. 4.* Suar. *c. 35. n. 13.*

Questio 486. An dari possit exemptio ab obligatione solvendi decimas, & qualiter?

Respondeo ad primum affirmative, cum enim hæc obligatio non sit ex jure divino naturali, vel etiam positivo, ut dictum, modò relinquatur ministris Ecclesiæ necessaria & congrua sustentatio, tolli omnino potest, multoque magis quo ad aliquos, quæ est propriè exemptio.

2. Respondeo ad secundum: hæc exemptio fieri potest tribus modis, privilegio, consuetudine, præscriptione. Castrop. *disp. unica. p. 12. num. 1.* Ac primò quidem per privilegium, circa quod.

Questio 487. Quid in hoc possit Papa, aliisve Prælatibus inferioribus?

Respondeo ad primum: potest Papa de potestate absoluta validè obligationem solvendi decimas omnino quo ad omnes fideles tollere & abrogare, modò ministris Ecclesiæ aliunde suppetitur necessaria & congrua sustentatio. Azor. *loc. cit. q. 6. Less. l. 2. c. 39. dub. 5.* Suar. *loc. cit. c. 14. nu. 10.* Pirh. *n. 51.* Castrop. *loc. cit. p. 2. n. 2.*

2. Secundò: de factò tamen ac simpliciter id non potest licitè; cum id eederet in grave damnum temporale & spirituale Ecclesiæ totius, essetque dissipatio reddituum Ecclesiæ. Pirh. *loc. cit.*

3. Tertiò: potest validè & licitè per speciale privilegium quibusdam in particulari concessum obligationem solvendi decimas in totum vel in partem remittere, ac ita illos à communi aliàs obligatione ista eximere. Barbof. *de off. paroch. c. 28. §. 3. num. 12.* citans quamplur. Azor. *p. 1. l. 7. c. 37. q. 6.* Castrop. Pirh. *ll. cit.* cum communi. Ratio, quia etsi de jure divino ac naturali sit, ut ministri Ecclesiæ habeant à fidelibus, quibus divina ac spiritualia ministrant, congruam sustentationem, ad summum, procedendo in hoc collectivè, ita ut in parochia aliqua parochus ab omnibus constituentibus illam collectivè sumptis habeat sustentationem suam; non tamen est de jure divino, ne quidem positivo, ut procedatur in hoc distributivè, hoc est, ut singuli parochianorum ad dictam sustentationem contribuere debeant. Barb. Pirh. *ll. cit.* sed neque per dictam exemptionem gravantur alii solventes decimas, cum non plus solvant, quam si nullus esset exemptus, sed solum stipendium ministri minuitur, quod ab Ecclesia sicut augeri, ita & minui potest ex justa causa, seu prout ad bonum commune expedire judicaverit. Pirh. *loc. cit.*

4. Quartò licitè id non potest Papa sine causa

juxta probabiliorem; cum sine causa à lege communi & regula omnibus præscripta aliquem eximere sit abuti potestate; quamvis dum id fit citra scandalum ac damnum notabile alterius (quale foret v. g. dum ob exemptionem unius gravaretur notabiliter magis alii) non sit nisi peccatum veniale. Castrop. *cit. p. 2. num. 3.* citans Sanch. *de matrim. l. 8. d. 18. nu. 3.* de cetero præsumendum semper, principem sine legitima causa non moveri ad dispensandum in lege, præsertim dum id facit motu proprio. Suar. *de cens. ro. §. d. 41. f. 3.* Sanch. *loc. cit. d. 17. num. 14.* Quin & certum esse in exemptione decimarum facta personæ Ecclesiasticæ intervenire semper causam legitimam, cum illa exemptio sit quasi applicatio debita sustentationis, eò quòd sint ministri Ecclesiæ ad communem utilitatem ordinati, ait Castrop. *loc. cit. num. 4.* Potest etiam Papa decimas non secus ac fructus alios uni Ecclesiæ applicatos applicare alteri, pro ut sibi visum fuerit, absque eo, quòd ulli faciat injuriam; cum non nisi dependenter à voluntate illius fuerint applicati. Unde per exemptionem factam regularibus Ecclesiæ parochiales allegare nequeunt factam sibi injuriam. Castrop. *loc. cit. num. 5.* Porò duplicis generis sunt privilegia à decimis solvendis exemptiva. Quædam generalia, nimirum juri Canonico inserta, unde & à jure communi concessa dicuntur. Quædam particularia extra jus commune, sive in scriptis concessa, sive sine scripto. Pirh. *num. 52.* citans Suar. *c. 18. num. 2.*

5. Respondeo ad secundum; non posse ullum Prælatum Papæ inferiorem hoc privilegium exemptionis concedere; cum non possint tales relaxare legem superioris, seu in ea dispensare aut remittere & mutare, quæ Pontifices in jure communi statuerunt, nisi in casibus ipsis concessis, cujusmodi facultas relaxandi obligationem solvendi decimas concessa Episcopis nullibi in jure repetitur. Solum modò itaque in specialibus quibusdam casibus committitur Episcopis, uti & per Trident. pluribus in locis iis conceditur, ut tanquam sedis Apostolicæ Legati disponere possint de decimis, eas vel earum partem, aut beneficia ex iis erecta ad aliqua opera vel loca pia applicare possint uniendo, dividendo, uti & ex justa causa unius Ecclesiæ decimas alteri Ecclesiæ vel personis Ecclesiasticis applicando &c. quod ipsum non est dispensare aut relaxare jus commune; sed debite decimas administrare. *c. plures. c. statimus. h. t.* Barbof. *num. 49.* & seq. Pirh. *loc. cit.* Castrop. *loc. cit. p. 2. num. 1.* Rebuff. *de decim. q. 5. num. 32.* Multoque minus jam poterit quis solvi ab obligatione solvendi decimas ecclesiasticas per potestatem sæcularem juxta *c. tua. h. t.* cum princeps sæcularis neque in specie, neque in genere disponere possit de rebus Ecclesiasticis; adeoque nec concedere immunitatem à juribus spiritualibus, quale est illud decimarum solvendarum. unde si diceret: concedimus tibi bona hæc sine omni onere reali præstando, minimè liberaret à solvendis decimis ecclesiasticis, Pirh. *num. 134.*

cum comm,

**

*

Quæstio